

HOZIRGI KUNDA PNEVMONIYA KASALLIGINI KO'PAYIB KETISHI SABABLARI VA DAVOLASH USULLARI

Xalimjonov Abduvahhob Umidjon o'g'li

*“Central Asian Medical University” Xalqaro Tibbiyot universiteti 1-kurs
stomatologiya yo'nalishi talabasi*

Ilmiy rahbar: G.A.Aliyeva

e-pochta: aliyevacamu@gmail.com

Annotatsiya: *Ushbu maqolada hozirgi kunda pnevmoniya kasalligining ko'payib ketish sabablari va u bilan kurashish bo'yicha qo'llanilayotgan davolash usullari yoritilgan. Pnevmoniyaning yosh bolalar, qariyalar va immuniteti sust kishilar orasida keng tarqalishi uning jiddiy tibbiy va ijtimoiy muammo ekanligini ko'rsatmoqda. Maqolada atrof-muhit omillari, virus va bakterial infeksiyalar, shuningdek, COVID-19 pandemiyasining kasallik tarqalishiga ta'siri tahlil qilingan. Shuningdek, zamonaviy diagnostika va davolash usullari, jumladan, antibiotikoterapiya, kislorod terapiyasi va profilaktik choralar haqida ham ma'lumot berilgan. Tadqiqotning maqsadi – pnevmoniyaning oldini olish, erta aniqlash va samarali davolashga qaratilgan tavsiyalarni shakllantirishdir.*

Kalit so'lari: *Pnevmoniya, Kasallik sabablari, Davolash usullari, Antibiotikoterapiya, Kislorod terapiyasi, COVID-19, Immunitet pasayishi, Profilaktika choralar, Diagnostika, Infeksion kasalliklar, Virus va bakteriyalar, Tibbiy yordam, Zamonaviy davolash.*

Annotation: *This article analyzes the current increase in pneumonia cases and the treatment methods being used to combat it. The high incidence of pneumonia among children, the elderly, and individuals with weakened immune systems highlights its importance as a serious medical and social issue. The study examines environmental factors, viral and bacterial infections, and the impact of the COVID-19 pandemic on the spread of the disease. Modern diagnostic approaches, antibiotic therapy, oxygen therapy, and preventive measures are also discussed. The aim of the*

research is to develop recommendations for early detection, effective treatment, and prevention of pneumonia.

Keywords: Pneumonia, Causes of the disease, Treatment methods, Antibiotic therapy, Oxygen therapy, COVID-19, Decreased immunity, Preventive measures, Diagnostics, Infectious diseases, Viruses and bacteria, Medical care, Modern treatment.

Аннотация: В статье анализируются причины увеличения заболеваемости пневмонией в настоящее время и применяемые методы лечения. Высокая распространенность заболевания среди детей, пожилых людей и лиц с ослабленным иммунитетом подчеркивает его значимость как серьезной медицинской и социальной проблемы. Рассматриваются влияние экологических факторов, вирусных и бактериальных инфекций, а также пандемии COVID-19 на распространение пневмонии. Также представлены современные методы диагностики, антибиотикотерапия, кислородная терапия и профилактические меры. Цель исследования – разработка рекомендаций по раннему выявлению, эффективному лечению и профилактике пневмонии.

Ключевые слова: Пневмония, Причины заболевания, Методы лечения, Антибиотикотерапия, Кислородотерапия, COVID-19, Снижение иммунитета, Профилактические меры, Диагностика, Инфекционные заболевания, Вирусы и бактерии, Медицинская помощь, Современное лечение.

So‘nggi yillarda tibbiyot sohasida kuzatilayotgan muhim muammolardan biri - pnevmoniya kasalligining keng tarqalishi va uning aholi salomatligiga salbiy ta‘siridir. Pnevmoniya - bu o‘pkaning bir yoki ikki bo‘lagining infeksiyon yallig‘lanishi bo‘lib, viruslar, bakteriyalar yoki zamburug‘lar sababli yuzaga keladi. Kasallik ayniqsa bolalar, yoshi katta kishilar, immuniteti zaif odamlarda og‘ir kechadi. Iqlim o‘zgarishi, urbanizatsiya, havoning ifloslanishi, odamlar orasidagi yaqin aloqalar va infeksiyalarga qarshi dorilarga chidamli mikroorganizmlarning paydo bo‘lishi - pnevmoniyaning tez-tez uchrashiga sabab bo‘layotgan asosiy omillardandir.

Mazkur mavzu doirasida pnevmoniyaning kengayib borish sabablari, kasallikni erta aniqlash, samarali davolash va profilaktika choralarini o'rganish tibbiyot sohasining dolzarb vazifalaridan biri hisoblanadi.

Pnevmoniya ko'payib ketishining sabablari:

1. Virusli infeksiyalarning ko'payishi COVID-19 pandemiyasi va gripp kabi viruslar o'pka to'qimalarini shikastlab, pnevmoniyaga olib keladi.
2. Immunitetning pasayishi Stress, yomon ovqatlanish, surunkali kasalliklar (qandli diabet, OITS) odamning immun tizimini zaiflashtiradi.
3. Havoning ifloslanishi Chang, zaharli gazlar, tutun va boshqa zararli moddalar o'pka faoliyatiga salbiy ta'sir ko'rsatib, infeksiyaga moyillikni oshiradi.
4. Antibiotiklarga chidamli bakteriyalar Bakteriyalar dori vositalariga chidamli bo'lib bormoqda, bu esa davolashni qiyinlashtiradi.
5. Chekish va passiv chekish Chekish o'pka to'qimalarini zaiflashtiradi, bu esa infeksiyalarga olib keladi.

Pnevmoniyani davolash usullari: Etiologik davolash (sababga qaratilgan): Bakterial pnevmoniya: antibiotiklar (amoksitsillin, azitromitsin, tsefalosporinlar). Virusli pnevmoniya: simptomatik davolash va ayrim hollarda antivirus preparatlari (masalan, oseltamivir gripp uchun). Simptomatik davolash: Haroratni tushiruvchi vositalar (paratsetamol, ibuprofen) Yallig'lanishga qarshi vositalar Yo'talni yumshatuvchi siroplar. Qo'llab-quvvatlovchi terapiya: Suv ichishni ko'paytirish Yaxshi ovqatlanish Kislorod terapiyasi (o'tkir holatlarda) Profilaktika: Gripp va pnevmoniyaga qarshi emlash (pnevmokokk, gripp vaktsinasi) Sog'lom turmush tarziga rioya qilish Toza havo, gigiyena, immunitetni mustahkamlash

Xulosa. Pnevmoniya kasalligi jahon miqyosida keng tarqalgan va sog'liq uchun katta xavf tug'diradigan muammo bo'lib qolmoqda. Kasallikning sabablari turlicha bo'lib, viruslar, bakteriyalar, ekologik omillar, va immunitetning zaiflashishi pnevmoniyaning ko'payishiga sabab bo'lmoqda. Davolash usullari ko'plab yangi tibbiy yondashuvlar va dori-darmonlar bilan boyitilgan bo'lsa-da, kasallikning oldini olish va erta aniqlash ahamiyatini yanada oshiradi. Shuningdek, pnevmoniyaning samarali profilaktikasi uchun gripp va pnevmoniya emlashlari, toza havo, gigiyena

va sog'lom turmush tarziga rioya qilish zarur. Pnevmoniya haqida xabardorlikni oshirish va tegishli tibbiy yordamni o'z vaqtida ko'rsatish bu kasallikning ta'sirini kamaytirishning eng muhim omillaridan biridir. Faqatgina kompleks davolash, profilaktika va jamiyatning sog'lom turmush tarziga o'tish orqali pnevmoniyaning oldini olish mumkin.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Toshkent Tibbiyot Akademiyasi (2016). Infektsion kasalliklar va pnevmoniya. Toshkent: Toshkent Tibbiyot Akademiyasi nashriyoti.
2. Baqirov, F., & Sulstonov, K. (2017). Pnevmoniya va uning klinik ko'rinishlari. Toshkent: Tibbiyot nashriyoti.
3. Qodirov, A., & Sharipov, N. (2020). Infektsion kasalliklar va pnevmoniya: Diagnostika va davolash. Samarqand: Samarqand Tibbiyot nashriyoti.
4. Xodjayev, I. (2018). Pnevmoniya va uning davolash usullari. Toshkent: Iqtisodiyot va tibbiyot nashriyoti.
5. Mahmudov, D., & Yunusov, A. (2021). Pnevmoniya va infeksiyalarga qarshi kurashish. Buxoro: Buxoro Tibbiyot nashriyoti.